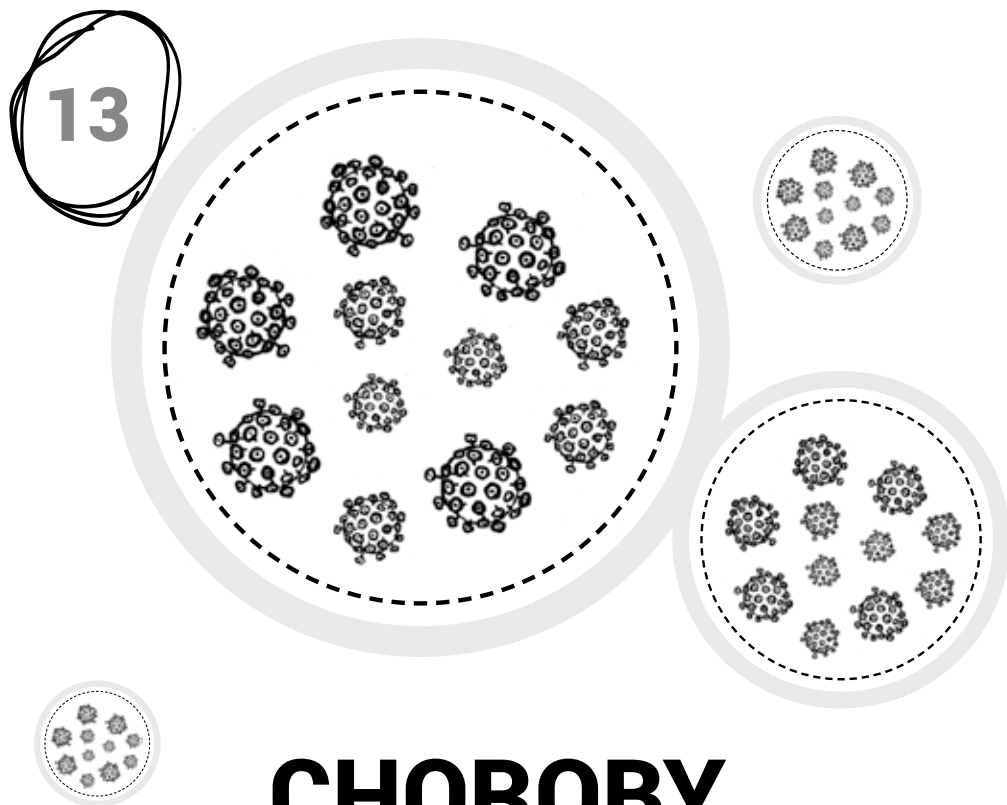

13

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

Choroby przenoszone drogą płciową (STD - **Sexually Transmitted Disease**) nie stanowią popularnego tematu do rozmowy. Choroby należą do „wstydlivych”, stąd jest to temat niezręczny, niezbyt przyjemny i wysoce nieromantyczny. Powszechne jest leczenie się prywatnie, dlatego trudno o prawdziwe dane statystyczne zachorowalności w Polsce.

Jednak występują one dosyć często, w ostatnim dziesięcioleciu zwiększyła się ilość zachorowań, dlatego należy wiedzieć o nich wystarczająco dużo, aby umieć się ochronić.

Choroby przenoszone drogą płciową to infekcje przenoszone z jednej osoby na drugą poprzez kontakt seksualny. Przyczynami tych chorób są bakterie, pierwotniaki, grzyby i wirusy.

Istnieje ponad 20 rodzajów chorób przenoszonych drogą płciową, w tym:

chlamydia - bakteryjna choroba przenoszona drogą płciową, nieleczona może prowadzić do stanów zapalnych narządu rodnego, a w konsekwencji do niepłodności;

opryszczka narządów płciowych - choroba wirusowa wywołująca rany na genitaliach. Nie ma lekařstwa na opryszczkę narządów płciowych i można ją przekazać drugiej osobie, nawet jeśli nie występują żadne objawy. Niebezpieczna dla dziecka jest opryszczka występująca u kobiet ciężarnych - może spowodować nawet śmierć noworodka;

brodawki narządów płciowych (kłykciny kończyste) - choroba spowodowana przez wirusa brodawczaka ludzkiego HPV, który wywołuje brodawki na genitaliach. W przypadku pozostawienia bez leczenia brodawki narządów płciowych mogą powodować raka szyjki macicy u kobiet. Obecnie dziewczęta i kobiety mogą się zaszczepić przeciwko wirusowi HPV wywołującego tę chorobę, co obniża ryzyko zachorowania na nią;

rzeżączka - bakteryjna choroba przenoszona drogą płciową, która może powodować ropne zmiany u mężczyzn, a z kolei niewiele objawów u kobiet. Poważne problemy, takie jak ogólne zakażenie i niepłodność, mogą być spowodowane nieleczoną rzeżączką. Zakażenie oczu dziecka dwóinką rzeżączki podczas porodu grozi ślepotą;

HIV / AIDS - HIV (ludzki wirus upośledzenia odporności) jest wirusem, który powoduje AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności). AIDS to nieuleczalna choroba, w której organizm staje się niezdolny do zwalczania infekcji;

kiła (syfilis) - bakteryjna choroba przenoszona drogą płciową, która rozpoczyna się od owrzodzeń narządów płciowych i przechodzi przez cztery coraz bardziej niebezpieczne etapy. Kiła nieleczona może pozostawać w organizmie człowieka przez wiele lat, prowadząc do uszkodzenia mózgu lub do poważnych wad wrodzonych u dziecka (jeśli matka jest chora);

wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW) - choroba wirusowa, która prowadzi do marskości wątroby, zmian nowotworowych, a w konsekwencji śmierci chorego. Do zakażenia może dochodzić podczas zabiegów medycznych, ale również innych (przekłuwania uszu, wykonywanie tatuażu w nieodpowiednich warunkach) oraz podczas stosunków płciowych. Istnieje szczepionka przeciwko WZW typu B;

rzęsistkowica - wywołuje ją pierwotniak, rzęsistek pochwoy. Dochodzi w niej do stanów zapalnych narządów rodnych, a następnie dróg moczowych. Jest chorobą całkowicie uleczalną.

----- Ćwiczenie 1 -----

Podkreśl zdania, które przekazują prawdziwe informacje o chorobach przenoszonych drogą płciową.

Jeśli ktoś podejrzewa, że zakaził się chorobą przenoszoną drogą płciową, to nie powinien mówić o tym nikomu, na pewno choroba z czasem sama przejdzie.

Przed kontaktem płciowym należy myć się dokładnie - zapobiegnie to zakażeniu.

Jeśli ktoś podejrzewa, że zaraził się chorobą przenoszoną drogą płciową, to powinien jak najszybciej pójść do lekarza i poddać się leczeniu.

Chorobą przenoszoną drogą płciową można się zarazić wyłącznie przez kontakt seksualny.

Zakażenie dziecka rzeżączką podczas porodu grozi ślepotą.

Wszystkie choroby przenoszone drogą płciową mogą być wyleczone. Kiła to choroba, którą można szybko wyleczyć.

Opryszczka narządów płciowych, kiła i rzeżączka są niebezpieczne zarówno dla kobiety w ciąży, jak i płodu/novorodka.

----- Ćwiczenie 2 -----

Po przeczytaniu poniższego tekstu odpowiedz na pytania.

Kiedy w 1980 roku w Stanach Zjednoczonych pojawiła się nowa, dziwna choroba, chyba nikt nie przypuszczał, że oto w historii medycyny rozpoczyna się kolejny rozdział, dotyczący nieznanego dotąd wirusa. Ponieważ liczba zachorowań gwałtownie rosła, naukowcy prowadzili intensywne badania, szukając przyczyn występowania choroby.

W 1983 roku nastąpił prawdziwy przełom - naukowcy w Stanach Zjednoczonych i we Francji prawie równocześnie odkryli wirusa wywołującego tę chorobę. Nazwano go **HIV** (ang. **H**uman **I**mmunodeficiency **V**irus) czyli **ludzki wirus upośledzenia odporności**. Chorobę wywoływaną przez HIV nazwano **AIDS** (**A**cquired **I**mmune **D**eficiency **S**yndrom), co po polsku oznacza **zespół nabytego upośledzenia odporności**.

Wirus HIV atakuje białe krwinki, czyli bezpośrednio układ immunologiczny. I właśnie dlatego jest wyjątkowo groźny. Po zakażeniu nawet przez kilka lat nie pojawiają się żadne specyficzne objawy. Kilka tygodni po zakażeniu układ immunologiczny zaczyna wytwarzać przeciwciała. W wyniku badania krwi można wtedy stwierdzić, czy dana osoba jest nosicielem HIV.

Test nie wykrywa samego wirusa, lecz przeciwciała świadczące o zakażeniu. I to jest bardzo niebezpieczna sytuacja. Człowiek może być zakażony wirusem HIV, być jego nosicielem i wcale o tym nie wiedzieć ze względu na brak jakichkolwiek dolegliwości. Testy na obecność przeciwciał zaczynają być wiarygodne dopiero po kilku tygodniach od zakażenia.

Z biegiem czasu liczba wirusów w organizmie zwiększa się, liczba leukocytów maleje. Organizm staje się coraz bardziej podatny na różne czynniki chorobotwórcze (bakterie, grzyby, wirusy, pierwotniaki), których osłabiony system immunologiczny nie jest w stanie zwalczyć.

Rozwija się choroba AIDS. Wirus doprowadza do wyniszczenia organizmu przez różne, ciągle rozwijające się uciążliwe choroby (grzybice, stany zapalne dróg oddechowych, zapalenia płuc, zapalenia opon mózgowych, gruźlica, biegunki, nowotwory), a w końcu do śmierci.

1. Dlaczego krwinki białe nie potrafią zwalczyć wirusa?
2. Dlaczego wirus HIV jest taki groźny?
3. Dlaczego organizm nie może zwalczyć tego wirusa w taki sam sposób, jak w wypadku innych chorób, na przykład grypy?

----- Ćwiczenie 3 -----

Wstaw podane słowa w odpowiednie miejsca tekstu:

drobnoustrojów, osłabienie, białe krwinki, wirus upośledzenia odporności, wyniszczenia, zespół nabytego upośledzenia odporności.

Wirus HIV to ludzki Atakuje on....., przez to ich liczba systematycznie się zmniejsza.

Powoduje to odporności organizmu. Leukocyty nie są w stanie spełniać swojego zadania polegającego na niszczeniu

.....
Rozwój wielu chorób prowadzi do organizmu.

Rozwijają się AIDS, czyli

Wirus HIV ciągle się zmienia (podlega mutacjom), co utrudnia wynalezienie skutecznego lekarstwa i szczepionki przeciwko AIDS. Obecnie jedyną bronią przeciwko tej chorobie jest unikanie sytuacji niosących ryzyko zakażenia, do czego niezbędna jest wiedza na temat sposobów rozprzestrzeniania się HIV.

Każdy, kto jest zakażony wirusem HIV, jest nosicielem tego wirusa. Może on zakazić inną osobę, ale tylko w określonych, ryzykownych sytuacjach.

Sam wirus, który jest tak niebezpieczny w organizmie człowieka, poza nim ginie już w temperaturze ok. 60 °C. Niszczą go woda z mydłem, detergenty oraz środki dezynfekcyjne.

----- Ćwiczenie 4 -----

Spośród podanych sytuacji **wyberz i podkreśl te, które stwarzają ryzyko zakażenia się wirusem HIV.**

Kobieta (nosicielka) w ciąży.

Używanie wspólnych sztućców i naczyń.

Używanie wspólnej bielizny pościelowej i ręczników.

Oddawanie krwi w stacji krwiodawstwa.
Podanie ręki.
Używanie wspólnych strzykawek lub igieł.
Stosunek płciowy bez prezerwatywy.
Współżycie z jednym, stałym partnerem.
Kichanie i kaszel.
Używanie wspólnych przyborów do manicure/do golenia.
Ugryzienie przez psa.

Jak należy postępować, aby uchronić się przed chorobami przenoszonymi drogą płciową?

----- Ćwiczenie 5 -----

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz „P” (PRAWDA), jeśli zdanie jest prawdziwe, lub „F” (FAŁSZ), jeśli jest fałszywe.

- P F HIV i AIDS oznaczają to samo
- P F Jeśli kobieta w ciąży jest nosicielką wirusa HIV, zawsze będzie miała dziecko zakażone wirusem.
- P F Nie ma lekarstwa na HIV / AIDS.
- P F Jeśli pocałujesz kogoś z HIV, nie zarazisz się wirusem.
- P F Tylko pary tej samej płci (dwóch mężczyzn / dwóch kobiet) są narażone na zakażenie wirusem HIV / AIDS.
- P F HIV występuje głównie w nasieniu, krwi, wydzielinach z pochwy i mleku matki.
- P F Zawsze możesz stwierdzić, czy ktoś jest zarażony wirusem HIV.
- P F Wirus HIV przenoszony jest w trakcie zajęć sportowych.

Tylko osoby współżyjące z wieloma partnerami zarażają się wirusem HIV.

Komary, kleszcze i pluskwy nie mogą przenosić wirusa HIV.

Prezerwatywa jest dotąd jedynym środkiem, który zmniejsza ryzyko zakażenia się wirusem HIV.

Ćwiczenie 6

Jakie działania należy podejmować, by zahamować rozprzestrzenianie się wirusa HIV? Zaznacz poprawne odpowiedzi.

Izolowanie nosicieli HIV i chorych na AIDS.

Uświadamianie młodzieży.

Stosowanie obowiązkowych testów.

Propagowanie swobody seksualnej.

Zachęcanie do wierności.

Unikanie przypadkowych kontaktów seksualnych.

Tworzenie sieci poradnictwa (poradnie, telefony zaufania).

Zapobieganie narkomanii.

Zapewnianie nosicielom i chorym na AIDS właściwej opieki medycznej.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Promowanie zdrowych i odpowiedzialnych zachowań seksualnych.